

E-mailová adresa: obec@rozsec.cz

Internetová adresa: www.rozsec.cz

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, blíží se závěr kalendářního roku, se kterým jsou tradičně spojeny adventní doba rozjímání a příprav, zázračné období vánočních svátků a radostné vítání nového roku.

Přinášíme Vám závěrečné čtvrté číslo Rozsečského zpravodaje za rok 2007.

Jeho obsah tvoří tyto stálé rubriky: Obecní úřad Rozseč informuje, Kulturní a sportovní činnost v Rozseči a Společenská kronika. Aktuálně zařazujeme Připomínky občanů věnované projevům vandalismu v naší obci a Ekologické okénko zaměřené na čistotu ovzduší. Objevuje se nová rubrika Lidové zvyky a obyčeje, ve které je velmi podrobně pojednáno o svátku sv. Mikuláše a tradicích s ním spojených. Kapitoly z regionální historie jsou proto stručnější než jindy (pokračují v líčení nelehkého života v Rozseči v období 1. světové války).

Závěrečné ohlédnutí za uplynulým rokem patří starostovi obce.

Děkujeme všem, kteří nám v roce 2007 pomáhali náměty i příspěvky. Doufáme, že se okruh spolupracovníků redakce bude stále rozšiřovat. Čtenářům přejeme do nového roku pevné zdraví, hodně radosti, štěstí, úspěchů v práci či studiu a stálou životní pohodu.

Za redakční radu Věra a Josef Prosovi.

Obecní úřad v Rozseči nad Kunštátem informuje

Zasedání obecního zastupitelstva

Termín 11. 11. 2007

Zastupitelstvo projednalo a schválilo nákup techniky pro potřeby obce, navýšení rozpočtu ZŠ Rozseč a podání žádosti o finanční dotaci na výstavbu dětských hřišť v areálu základní a mateřské školy. Zastupitelstvo odložilo jednání o výstavbě větrných elektráren a o podepsání smlouvy o zajištění financování IDS JMK (doprava). Starosta informoval o jednání zastupitelů s firmou CORPO. Firma se zavázala, že bude udržovat komunikaci Písečná a případné znečištění odklídí. Během sezónních prací bude zemědělská technika vyjíždět také horní branou. Starosta informoval o připravované asanaci rodinného domu č. 64, kterou bude provádět obec svépomocí.

Termín 30. 11.

Zastupitelstvo schválilo složení inventurních komisí pro kontrolu hospodaření obce. Starosta informoval o ukončení prací na 4. etapě průběžné rekonstrukce vodovodního řádu. Bylo rozhodnuto, že smlouva s firmou Kordis ohledně IDS JMK (doprava) bude podepsána až po zkušenostech s novým jízdním řádem.

Ing. Vratislav Malý seznámil zastupitele s možností vybudovat větrnou elektrárnu. Bylo navrženo udělat průzkum veřejného mínění obyvatelstva obce na toto velmi závažné téma. Další informace budou včas zveřejněny.

Připomínky občanů

Vandalové na Rozseči !

Nejprve trochu historie. Kdo to byli vlastně ti Vandalové? Jednalo se o krutý barbarský kmen, který při svých taženích v 5. století prošel téměř celou Evropou až do severní Afriky. Zanechával za sebou spoušť v podobě zničených měst a vypálených vesnic. V roce 455 Vandalové dokonce vyplenili Řím a zničili tam velké množství historických památek. Vzpomínka na jejich řádění jim zajistila nesmrtelnost (ovšem jako odstrašující příklad).

Pojem vandalismus tedy znamená nekulturní a primitivní jednání, které spočívá v bezdůvodném ničení či poškozování veřejného nebo soukromého majetku.

Tak vysvětlují encyklopedie a naučné slovníky.

Jací jsou ti rozsečtí vandalové? Rozhlédněte se kolem sebe a ihned uvidíte jejich stopy. Působení vandalů začíná zdánlivě nevinně pohozením papírových obalů od zmrzlin a sladkostí poblíž obchodu nebo restaurace. Pokračuje vyhazováním lahví, plechovek, plastů a jiných obalů u silnice a cest. Končí nápisy, rozbitými okny v čekárně, poničenými dopravními značkami a poškozenými automobily před restaurací na Kopečku.

V zimním období nepořádek na různých místech v obci velmi snadno přikryje hustá sněhová pokrývka. Ale co na jaře? Zkuste se projít po dědině! Sníh roztaje a mnohé se objeví. Nyní nastává čas různých plánů a předsevzetí do nového roku. Bylo by pěkné, kdyby naše obec po pořádném jarním úklidu vypadala tak, aby se mohlo směle konstatovat, že v Rozseči už žádní vandalové nejsou.

Ekologické okénko

Zhluboka dýchat

Nedávno se v naší obci řešil problém pálení odpadu v domácnostech a také na veřejných prostranstvích. Mnozí občané si z místních aktivistů dělali legraci a za zády různě vtipkovali na jejich účet. Někteří (ti prozíravější) si uvědomovali, že sice svými činy nemohou zachránit svět, ale mohou alespoň přispět ke kvalitě životního prostředí. Dávají si pozor, co strčit do kotle, jak odpadky recyklovat a třídit.

Bohužel je pravda, že tržní hospodářství tím, co nám nabízí, celou situaci spíš ještě znesnadňuje, než aby nám pomáhalo. Člověk si musí věci vybírat a koupit je často třeba i za vyšší ceny. Existují některé alternativy jako např. ekopleny, které se dají kompostovat. Jsou pochopitelně dražší, ale zato neobsahují různé škodlivé látky, které pronikají přes kůži do organismu dítěte.

V některých vyspělých zemích se řeší problém automobilismu. Je snaha omezit provoz aut, nebo alespoň školit řidiče v technice jízdy, aby měli nižší spotřebu pohonných hmot a méně opotřebovali náhradní díly. Tak by se pronikavě snížilo znečištění ovzduší. Existuje spousta výrobků šetrných k životnímu prostředí, které se k nám do ČR těžko dostávají, nebo o ně není zájem, protože je stále více podporován růst ekonomiky v jiných odvětvích než ekologických.

V médiích se stále častěji objevují zprávy o tom, že špatná kvalita ovzduší se nejvíce projevuje u malých dětí sníženou imunitou a nejrůznějšími dýchacími a kožními onemocněními. Sami kolem sebe můžeme vidět, že děti s astmatickými a alergickými potížemi přibývá. Rodiče a prarodiče si často zoufají, že jejich děti a vnoučata mají ty či ony zdravotní problémy.

Zkusme se zamyslet nad tím, co bychom mohli nebo měli udělat, aby se zlepšilo ovzduší kolem nás. Tuto úvahu bych ráda zakončila větou, kterou často slyším v kunštátské ordinaci dětského lékaře: „Nejlepším lékem je čerstvý vzduch.“

Ivona Šebestová

Kulturní a sportovní činnost v Rozseči nad Kunštátem

Rozseč znovu žila fotbalem

V neděli 23. září se na fotbalovém hřišti v Rozseči uskutečnilo utkání v kopané, ve kterém proti sobě nastoupila kombinovaná mužstva (ženatí a svobodní). Zápas byl hrán v dobrém tempu. Přítomní diváci obdivovali pěkné fotbalové momenty před oběma brankami a radovali se z bohaté úrody 12 vstřelených gólů. Mezi nejvydařenější akce celého zápasu patřil gól, který přímo z voleje přesně k pravé tyči vstřelil jeden z nejmladších fotbalistů Pavlík Blaha. Dobrou náladu umocnilo také pěkné počasí a kvalitní občerstvení (nápoje a olešnické uzeniny).

Vlastivědná vycházka

Asi 70 občanů z Kunštátu, Rozseče a Hlubokého se vydalo v neděli 23. září na odpolední vycházku směrem na Kulíšek. Je to místo, které rád navštěvoval farář Ladislav Kubíček z Kunštátu. Na Kulíšku je postaven železný kříž. Věděl by někdo ze čtenářů, kdo sem tento kříž umístil?

Rozsečské rumobraní popáté

V soboru 3. listopadu se konal už 5. ročník akce zvané Rozsečské rumobraní, kterou pořádala místní mládež. Taneční zábavy se účastnilo asi 350 návštěvníků. K poslechu i tanci hrály dvě skupiny – Metaxa a Sagittari. Vedle míchaných nápojů jako Čokoládový polibek, Krasomila či Rychlá smrt si aktéři pochutnali na rumových specialitách (koláčky a toasty). V tombole bylo možno vyhrát také stylová trička s nápisem Božkov. Některé výrobky překročily i státní hranice, k dispozici byl rum ze Slovenska. Úklidová četa pracovala tentokrát spolehlivě.

Motocross v Rozseči

V neděli 21. října pořádal rozsečský motocrossový Green team další ročník motokrosového závodu. I když nebylo pěkné počasí, závody se vydařily. Akci přihlíželo kolem stovky diváků. Své řídičské umění si mohli vyzkoušet jak ti nejmenší chlapi, tak i dospělí. Závodilo se v náročném blátivém terénu celkem v pěti kategoriích. Odměnou pro vítěze byly věnce z párků a diplomy. Cena Fair play byla udělena Aleši Pešovi, který když spatřil havárii jiného motocyklu, přestal závodit a pomohl soupeři. Přinášíme zkrácenou výsledkovou listinu.

Kategorie Elév

1. místo - Konečný Karel (Olešnice)	2. místo - Marek Lukáš (Rozseč)
3. místo - Machát Zdeněk (Rozseč)	4. místo - Hoch Matěj (Rozseč)

Kategorie Do 50 cm³

1. místo - Fiala Milan (Olešnice)	2. místo - Báča Erik (Olešnice)

Kategorie Do 65 cm³

1. místo - Musil Radek (Olešnice)	2. místo - Člupek Ondřej (Olešnice)

Kategorie Fichtl

1. místo - Jakubů Patrik (Boskovice)	2. místo - Bednář Petr (Rozseč)
3. místo - Kosina Martin (Rozseč)	

Kategorie Open

1. místo - Kosina Martin (Rozseč)	2. místo - Peša Aleš (Rozseč)
3. místo - Sadílek Pavel (Rozseč)	

Výročí rozsečské školy

V pátek 2. listopadu si žáci Základní školy v Rozseči nad Kunštátem připomněli 125 let výuky v současné budově školy. Stavení č. 2 (škola) bylo zakoupeno v roce 1881. S přestavbou se započalo v červnu roku 1882 a 27. října téhož roku byla budova za školu přijata. 29. října se konalo slavnostní vysvěcení a v pátek 3. listopadu 1882 začalo pravidelné vyučování. V této době se povinná školní docházka týkala 137 žáků.

V současnosti dochází do školy 27 žáků. Učí se zde ve dvou třídách. V I. třídě vyučuje 1. a 2. ročník paní ředitelka Mgr. Alena Dvořáková. Ve II. třídě vyučuje 3. a 4. ročník paní učitelka Mgr. Jitka Šikulová.

Výročí školy si spolu s žáky a učitelkami připomněli i pozvaní hosté (starosta obce Rozseč Miroslav Šikula, vyučující náboženství Marie Marková, školnice Božena Dvořáková a bývalý žák školy Josef Háb, ml.).

Žáci 3. a 4. ročníku předvedli své výtvarné práce (obrázky rozsečské školy). Hosté povykládali o svých školních prožitcích. Závěr vzpomínkové akce patřil slavnostnímu připitku a předání dárků od obecního úřadu.

Mgr. Jitka Šikulová

Stolní tenis

Od 1. listopadu mohou děti i mládež hrát stolní tenis v sále kulturního domu. Hraje se každé úterý od 17.00 do 19.00 hodin. Přijďte si i s rodiči zasportovat a vylepšit fyzickou kondici!

Cvičení pro ženy

Od 15. října se pořádá v kulturním domě cvičení pro ženy. Sestavy předcvičuje Jana Fabiánková z Jobovy Lhoty. Cvičení se koná pravidelně v pondělí a čtvrtek vždy od 18.30 do 19.30 hodin. Všechny zájemkyně jsou srdečně zvány.

Vánoční strom v Rozseči

V neděli 2. prosince se na Kopečku rozsvítil vánoční strom. Ke slavnostnímu rozsvícení stromu a tím i k symbolickému zahájení adventu zahrála hudba. Na překonání mrazivé zimy bylo podáváno svažené víno. Podvečer zahájil starosta obce Miroslav Šikula a poté promluvil k dětem i k dospělým Mikuláš. Děti ze základní školy pod vedením svých maminek zahrály scénku o životě sv. Mikuláše. Všechny přítomné děti pak dostaly od Mikuláše a andělů bonbóny a čokoládu. Potom byl rozsvícen vánoční strom a na závěr prosvítil oblohu nad Rozsečí také ohňostroj.

Tento vánoční strom není jediný, který v Rozseči stál. V sobotu 21. 12. 1968 byl na Kopečku postaven košatý smrk – strom republiky. Měl připomínat 50. výročí trvání československé samostatnosti. František Šutera (z č. 51) rozsvítil ještě ten večer ve větvích stromu barevné žárovky, které zářily do kraje. Tím osvětlením získal strom vánoční vzhled.

Lze si jen přát, aby tato tradice zůstala v Rozseči zachována i v příštích letech.

Lidové zvyky a obyčeje

Svatý Mikuláš

Na svátek sv. Mikuláše dnes skoro nikdo nezapomene. Ale zdaleka ne každý ví, kdo ten štědrý a dobrotivý Mikuláš byl a proč se z něho v některých zemích stal Santa Claus.

Mikuláš se narodil kolem roku 280 v řeckém městě Patras. Jeho rodiče byli zámožní lidé a také patřili k nevelké skupině křesťanů. Už jako mladík přijal nižší duchovní svěcení. Protože měl dobré srdce a soucítil s chudými, brzy svůj majetek rozdal.

O jeho dobrých skutcích se vypráví mnohé historiky. Pomohl například jistému muži, který se velmi zadlužil a hrozilo mu, že bude muset prodat své tři dcery do nevěstince. Když se o tom dozvěděl Mikuláš, vrazil do okna domu tohoto muže po tři noci za sebou tři měšce plné peněz. Ty onomu muži potom stačily nejen na splacení dluhů, ale i na věno pro dcery. Legendy o Mikulášově životě se shodují v tom, že Mikuláš nečekal za své dobrodiní ani úctu, ani vděčnost. Rozhodl se následovat život Ježíše Krista, a proto se jako chudý poutník vydal na cestu do Palestiny.

V maloasijském městě Myra zemřel v té době biskup a jeho nástupcem se měl stát ten, kdo další den ráno jako první vstoupí do chrámu. Byl to Mikuláš, který se nejprve zdráhal, ale nakonec svolil a úřad přijal. Stalo se to kolem roku 300.

V době posledního velkého pronásledování křesťanů za vlády císaře Diokleciána byl Mikuláš uvězněn a mučen. Víry se však nikdy nevzdal. Když byl v roce 313 císařem Konstantinem vydán edikt milánský, Mikuláš se mohl vrátit do svého biskupského úřadu. Mikuláš zemřel kolem poloviny 4. století, přesný rok není znám, zato datum ano (6. prosince).

Brzy po smrti byl Mikuláš uctíván jako světec nejprve slovanskými národy ve východní Evropě. V pravoslavném Rusku se Mikuláš stal dokonce zemským patronem. Od 11. století se začala úcta k Mikuláši šířit i do západní Evropy. Stalo se tak především zásluhou Normanů, kteří Mikuláše přijali jako patrona námořníků. Ve 13. století byl uctíván i v českém království. Mikuláše si zvolili za svého ochránce také rybáři, voraři a převozníci. Samozřejmě se stal patronem dětí a štědrým dárcem. Kostelů zasvěcených sv. Mikuláši je mnoho po celém světě. Připomeneme proslulý barokní chrám sv. Mikuláše v Praze, nedaleko Rozseče se nachází malý kostelík sv. Mikuláše ve Starém Svojanově.

Santa Claus

Jméno Santa Claus vzniklo v Americe zkomolením jména svatý Mikuláš (řecky Nikolaos), kterému holandští přistěhovalci říkali Sinter Klaas. Nejdříve nosil Santa Claus dárky 5. prosince (jako u nás). Časem se nadílka přesunula až na Štědrý večer.

V roce 1822 profesor teologie Clarke C. Moore ve své básni Zpráva o návštěvě sv. Nicholase zobrazuje Mikuláše jako drobného mužíka v kožešinovém obleku na saních tažených osmi soby, který vstupuje do lidských příbytků komínem.

V roce 1931 zahájila americká firma Coca-cola jednu ze svých nejúspěšnějších reklamních kampaní. Její známý nápoj přináší Santa Claus, starý muž s bílými vousy a dobrotivým výrazem. Je oblečený do červeného kabátu. Tato podoba Santa Clause potom zdomácněla v Americe i v celé Evropě.

Reklamní Santa Claus ovlivnil velkou část světa a trochu porušil do té doby dodržované zvyky v některých zemích.

Mikulášské obchůzky

Rozpustilé maškary obcházely domácnosti již od středověku. Podle zápisů ze 14. století se středověcí Mikulášové těm dnešním nepodobali. Jednalo se o masky, které se objevovaly během celé zimy. Ohlasy těchto průvodů se potom vyskytovaly ještě v 19. století. Kromě biskupa s berlou a andílků chodili také v průvodech hajduci, kteří chránili sv. Mikuláše. Nemohli chybět jezdec na koni, myslivec s puškou, Turci s turbany, mouřeníni, husaři, kominíci a další zajímavé postavy.

Po odehrání příslušných scén a odříkání proslovů se masky nahrnuly do domu, kde Mikuláš radil hospodáři, jak má vychovávat děti. Modlitbu musely často odříkat i velké děti, dokonce i mládež. Jinak by je Mikulášův doprovod naházel do vody nebo do sněhu. Humor a rozpustilost u těchto zvyků nikdy nechyběly.

I dárky, které děti, dostávaly, byly jiné než dnes. Rodiče buď kupovali, nebo sami zhotovovali hračky z ovoce a sušených plodů. Základem bylo jablíčko, doplněné zelenými větvičkami a ozdobené hráškem, rozinkami, sušenými švestkami, ořechy a pozlátkem. Nejnámější hračkou z ovoce byl patrně čert ze sušených švestek. Dětem byl určen i ozdobný koláč nazvaný vrkoč. Také dostávaly postavičky a zvířátka z různých druhů těsta.

Rovněž perníčky kdysi vypadaly jinak než dnes. Byly z jiného těsta (medové), které bylo ochuceno především pepřem. Tak vznikl staročeský název perník. Zaležené těsto se vtlačovalo do dřevěných forem s nejrůznějšími vyřezávanými obrázky. Těsto se do formy obtisklo, vyjmulo a teprve pak se upeklo. Staročeské perníky měly hnědou barvu a krásně voněly.

První zkušeni perníkáři přišli do českých zemí ve 14. století z Norimberku, kde pracovaly vyhlášené pekařské dílny. Tehdy se perníkům říkalo caletky. Proto se jedna z ulic poblíž Staroměstského náměstí, kde se perníkáři usídlili, nazývala Caletná (dnes se jmenuje Celetná).

V mnohých rodinách se perníky pečou dodnes. Jejich příprava není tak složitá jako tajné recepty starých mistrů perníkářů. Dnes už by těžko někdo nejprve celé hodiny zpracovával těsto, a pak ho nechal měsíce (i roky) uležet, než by z něho napekl perníky.

Jak vidíme, mikulášské oslavy se během staletí stále proměňovaly až do dnešní podoby. Jak se budou vyvíjet dále, to záleží především na nás a našich dětech. Nesmíme zapomenout na to, že postava sv. Mikuláše vůbec není smyšlená. Byl to skutečný člověk, kterému se podařilo svůj život naplnit a díky pevné víře a velkým schopnostem a dovednostem se stal světlem a povzbuzením nejen pro své současníky, ale také pro další generace.

Při zpracování příspěvku bylo použito materiálů z knihy Aleny Vondruškové České zvyky a obyčeje. Ivona Šebestová

Kapitoly z regionální historie

Rozseč za 1. světové války

V obchodech vesměs všechno zboží bylo náhražkové, tj. vyráběno v nejhorší jakosti, ale ceny za ně požadovány vysoké (jako za zboží prvotřídní). Dokonce z nedostatku vlny a bavlny byly hotoveny látky z papírových nití. Zmohl-li oblek, bylo po něm. Cívka obyčejných nití v předválečné ceně za 40 haléřů byla prodávána za 20-25 korun. Z bojišť se hromadily smutné zprávy o nezvěstných, raněných a mrtvých vojínech. Ale postupem času zacelovaly se i nebolestivější rány. Dne 9. května 1916 byl do obce přidělen velkostatkem kunštátským oddíl Rusů (válečných zajatců) počtem 43 osob ze zajateckého tábora Amschatten v Rakousích. Chodili na lesní dřevařské práce a loupali kůru. Ubytování se jim dostalo u Měcháčků (č. 4). Svým příchodem vnesli do života obce změnu. Svým neutěšeným postavením vzbuzovali soucit, všichni je považovali za bratry.

Krásně zpívali, čtyřhlasně. V září 1916 byli odvoláni a velmi neradi z Rozseče odcházeli. Když se válka chýlila ke konci, v kraji přibývalo dezertérů. Stíhání četnictvem nepomáhalo, a tak byla povolána celá setnina maďarského vojska. Jeli i naši vesnicí, ale hoši byli na nebezpečí upozorněni a skryli se v polních chrastinách a skalkách. Takovým způsobem tvořil se československý odboj. Ke konci války řádila skoro ve všech rodinách nakažlivá nemoc španělská chřipka. V některých obydlích bylo jak v lazaretech. Vyžádala si značných obětí zvláště na mladých životech. Nebylo týdne, aby někdo nezemřel. Některý týden bylo hlášeno i více úmrtí. Zmíněnou nemocí zemřelo v Rozseči celkem 18 osob.
(pokračování příště)

Společenská kronika

Blahopřejeme jubilantům

18. 10. oslavila narozeniny nejstarší občanka Božena Musilová (č. 128)

Další jubilanti: Háb Josef (č. 55) Marečková Stanislava (č. 37)
Maršálková Květoslava (č. 11) Měcháček Eduard (č. 38)
Pešová Jiřina (č. 62) Prudil Josef (č. 15)
Straka Karel (č. 84)

Z našich řad odešly

20. 11. 2007 Josefa Kroupová, 84 let
5. 12. 2007 Ludmila Marečková, 85 let

Narozené děti

11. 12. 2007 Natálie Slavíčková (č. 183)

Slovo starosty obce

Vážení spoluobčané,
chtěl bych Vás informovat o průběhu provedených investičních prací v roce 2007 v naší obci.

V letošním roce proběhla 4. etapa rekonstrukce vodovodního řádu. Díky tomu můžeme konstatovat, že v naší obci je vodovodní řád téměř obnoven. Zahájili jsme opravu části místních komunikací, ale vzhledem k nepříznivému počasí jsme museli některé opravy odložit na příští rok. Dále bylo rozšířeno veřejné osvětlení v Nové ulici. Naše obec zakoupila traktor, abychom byli soběstační jak při zimní údržbě komunikací, tak i jiných činnostech.

Po klidném prožití vánočních svátků Vám přeji vše nejlepší do nového roku.

Miroslav Šikula

Vydavatel

Obecní úřad Rozseč nad Kunštátem, uzávěrka příspěvků 15. 12. 2007

Redakční rada

PhDr. Josef Pros (předseda), Mgr. Věra Prosová (místopředseda),
Jaroslava Marková, Miroslav Šikula, Jana Chloupková, Josef Háb ml.